

Правління Національного банку України

Р І Ш Е Н Н Я

Київ

05 грудня 2024 року

№ 425-рш/БТ

Про віднесення АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “КОМЕРЦІЙНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК” до категорії неплатоспроможних

Розглянувши інформацію, викладену в пояснювальній записці Департаменту інтегрованого нагляду за банками щодо здійснення АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ “КОМЕРЦІЙНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК” (далі – АТ “КОМІНВЕСТБАНК”) заходів з метою приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства України, Правління Національного банку України зазначає таке.

Правління Національного банку України (далі – Національний банк) відповідно до частини другої статті 75 Закону України “Про банки і банківську діяльність” (далі – Закон про банки) та згідно з пунктами 11.1, 11.2 глави 11 розділу II Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902 (зі змінами) (далі – Положення № 346), 08 серпня 2024 року прийняло рішення № 289-рш/БТ “Про віднесення АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “КОМЕРЦІЙНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК” до категорії проблемних” (далі – Рішення № 289-рш/БТ) у зв’язку зі встановленням факту здійснення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” ризикової діяльності, що становить загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів цього банку, за виявленими ознаками: неналежна організація системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками, та недостатність доходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, що створює ризик майбутніх зменшення регулятивного капіталу АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та порушення встановлених Національним банком пруденційних нормативів капіталу, а також виявленням систематичного подання та оприлюднення недостовірної інформації та звітності з метою приховування реального фінансового стану АТ “КОМІНВЕСТБАНК”.

Так, у Рішенні № 289-рш/БТ зазначено, що побудована система внутрішнього контролю, враховуючи систему управління ризиками, в АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не відповідає принципам, зазначеним у пункті 10

глави 2 розділу I Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року № 64 (зі змінами) (далі – Положення № 64), та в пунктах 5–15 розділу II Положення про організацію системи внутрішнього контролю в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 02 липня 2019 року № 88 (далі – Положення № 88), та не забезпечує: ефективність корпоративного управління в АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, що призвело до неодноразових порушень АТ “КОМІНВЕСТБАНК” вимог банківського законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, зокрема:

пункту 53 розділу IV Положення № 88 у частині незабезпечення упровадження системи управління ризиками в банку як складової частини (компонента) системи внутрішнього контролю банку;

пункту 5 глави 1 розділу I Положення № 64 у частині незабезпечення створення системи управління ризиками, адекватної розміру банку, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам, складності операцій банку, яка забезпечує виявлення, вимірювання (оцінку), моніторинг, звітування, контроль та пом'якшення всіх суттєвих ризиків банку з метою визначення банком величини капіталу, необхідного для покриття всіх суттєвих ризиків, притаманних його діяльності (внутрішнього капіталу);

пункту 10 глави 2 розділу I Положення № 64 у частині незабезпечення створення комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками, яка відповідає, зокрема, таким принципам: ефективності, своєчасності, усебічності та комплексності;

пунктів 5–15 розділу II Положення № 88 у частині незабезпечення створення комплексної, ефективної та адекватної системи внутрішнього контролю з дотриманням визначених принципів, зокрема принципу ефективності, який передбачає, що заходи з внутрішнього контролю, які здійснюються в банку, є дієвими та забезпечують досягнення банком визначених цілей діяльності та обґрунтовану впевненість у тому, що: здійснювані банком операції є ефективними та відображені коректно в інформаційних системах / системах обліку банку, фінансова, статистична, управлінська, податкова та інша звітність є достовірною, банк дотримується вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, внутрішньобанківських документів;

пункту 25 розділу II Положення № 88 у частині незабезпечення здійснення внутрішнього контролю в банку за ефективністю системи управління ризиками, контролю за дотриманням вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, внутрішньобанківських документів, контролю за достовірністю, повнотою, об'єктивністю і своєчасністю ведення бухгалтерського обліку, складанням та оприлюдненням фінансової та іншої звітності для зовнішніх і внутрішніх користувачів;

пункту 21 глави 2 розділу I Положення № 64 у частині незабезпечення наявності належної кількості кваліфікованих і досвідчених працівників виходячи з потреб організаційної структури системи управління ризиками, напрямів діяльності (бізнес-ліній) та профілю ризику банку;

пункту 22 Положення № 88 у частині незабезпечення банком наявності другої та третьої ліній захисту з метою забезпечення впевненості керівників банку в тому, що впроваджені першою лінією захисту заходи з контролю та управління ризиками розроблені та функціонують належним чином, та з метою здійснення незалежної оцінки ефективності діяльності першої та другої ліній захисту та загальної оцінки ефективності системи внутрішнього контролю;

статті 39 Закону про банки в частині незабезпечення мінімально необхідної кількості членів наглядової ради для її належного функціонування як органу управління та контролю АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, виконання функцій, що віднесені законодавством України до її виключної компетенції, забезпечення належного управління АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та належного рівня “tone of the top” (дотримання як керівниками, так і іншими працівниками культури управління ризиками, зокрема принципів, правил та визначених норм щодо прийняття ризиків в організації комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками) в АТ “КОМІНВЕСТБАНК”;

пункту 2.2 глави 2 розділу X Інструкції з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 20 грудня 2005 року № 480 (зі змінами) (далі – Інструкція № 480), у частині нездійснення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” списання на витрати звітного періоду вартості повністю втрачених (зіпсованих або тих, яких не вистачає) необоротних активів на загальну суму 7,6 млн грн;

пункту 19 розділу I Правил бухгалтерського обліку доходів і витрат банків України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 27 лютого 2018 року № 17 (далі – Правила № 17), у частині невизнання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” витрат, що належать до звітного періоду, на загальну суму 25,6 млн грн (станом на 01 червня 2024 року), з відображенням за відповідними рахунками класу 7 “Витрати” Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року № 89 (зі змінами) (далі – План рахунків).

Також у Рішенні № 289-рш/БТ зазначено про недостатність доходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” для підтримання капіталу, що створює ризик майбутніх зменшення регулятивного капіталу АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та порушення встановлених Національним банком пруденційних нормативів капіталу та несе загрозу збереженню коштів вкладників та інших кредиторів АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, фінансовій стійкості й стабільності діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК”.

Отже, побудована та функціонуюча система внутрішнього контролю, враховуючи систему управління ризиками в АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, не

забезпечувала дотримання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” банківського законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку та внутрішньобанківських документів, завчасного виявлення ризиків з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом’якшення ризиків та зменшення пов’язаних із ними втрат (збитків), не відображала реального фінансового стану АТ “КОМІНВЕСТБАНК”.

АТ “КОМІНВЕСТБАНК” з метою приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства, а також на виконання вимог частини восьмої статті 75 Закону про банки та вимог пункту 11.6 глави 11 розділу II Положення № 346 подало до Національного банку заходи щодо приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства (лист від 19 серпня 2024 року № 01-1/14-1369/БТ), розроблені на виконання Рішення № 289-рш/БТ (далі – Заходи АТ “КОМІНВЕСТБАНК”).

Відповідно до абзацу першого пункту 11.7 глави 11 розділу II Положення № 346 Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, оверсайту платіжної інфраструктури (далі – Комітет з питань нагляду) розглянув Заходи АТ “КОМІНВЕСТБАНК” щодо їх реалістичності, ефективності, відповідності вимогам Національного банку та прийняв рішення про надання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” обґрунтованих зауважень до них [рішення Комітету з питань нагляду від 26 серпня 2024 року № 24/1124-рк/БТ “Про розгляд заходів щодо приведення діяльності АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “КОМЕРЦІЙНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК” у відповідність до вимог законодавства” (далі – Рішення № 24/1124-рк/БТ)]:

забезпечити у строк до 01 вересня 2024 року усунення порушення вимог пункту 2.2 глави 2 розділу X Інструкції № 480, пункту 19 розділу I Правил № 17 шляхом відображення фактично понесених АТ “КОМІНВЕСТБАНК” витрат за періоди, які вже минули, а також своєчасне, повне та достовірне відображення витрат звітного періоду та контроль за веденням бухгалтерського обліку в подальшому, а також оприлюднення достовірної інформації та звітності АТ “КОМІНВЕСТБАНК”;

передбачити поступове здійснення заходів із відображенням конкретних строків їх виконання щодо приведення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства України;

передбачити заходи щодо покращення фінансового стану АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та забезпечити поступове їх виконання;

передбачити в Заходах АТ “КОМІНВЕСТБАНК” детальну інформацію / документи, що підтверджують реалістичність запланованих заходів щодо кандидатів на погодження на посади головного ризик-менеджера (CRO), начальника відділу внутрішнього аудиту, члена правління, члена наглядової ради АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, та в разі відсутності таких на даний час – інформацію про шляхи пошуку та залучення потенційних кандидатів;

забезпечити призначення наглядової ради, що відповідатиме вимогам законодавства, та укомплектувати посади ключових працівників (CRO, начальник служби внутрішнього аудиту) та правління АТ “КОМІНВЕСТБАНК”;

передбачити чітко визначені заходи та строки щодо приведення організації системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками, у відповідність до вимог нормативно-правових актів Національного банку;

передбачити чітко визначені заходи з підвищення рівня капіталу до розміру, достатнього для покриття існуючих та потенційних ризиків, притаманних діяльності банку, виконання регуляторних вимог (у тому числі з метою зменшення його чутливості до найменших коливань розміру, зокрема, непокритого кредитного ризику, непрофільних активів та фінансового результату), із зазначенням способів капіталізації АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, сум та строків, наданням, зокрема, але не виключно, гарантійних листів акціонерів / інвесторів, а також документів для підтвердження джерел походження коштів, за рахунок яких планується капіталізація;

додати до Заходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” прогностні балансові дані та прогностний результат діяльності банку (у тому числі з метою підтвердження достатності доходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК”), прогностні значення розміру регулятивного капіталу та пруденційних нормативів на місячні дати (у тому числі за складовими) протягом періоду приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства України;

передбачити поступові дії АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та конкретні строки їх виконання щодо продажу непрофільних активів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та детальну інформацію із зазначенням контрагентів, сум, способів і чітко визначених строків врегулювання заборгованості за зазначеними в Заходах АТ “КОМІНВЕСТБАНК” кредитами.

Рішення № 24/1124-рк/БТ надіслано до АТ “КОМІНВЕСТБАНК” із листом Національного банку від 27 серпня 2024 року № 24-0006/65022/БТ.

Відповідно до вимог пункту 11.7 глави 11 розділу II Положення № 346 банк зобов’язаний протягом п’яти робочих днів із дня отримання рішення Комітету з питань нагляду із зауваженнями до заходів банку щодо приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства / плану фінансового оздоровлення подати до Національного банку доопрацьовані з урахуванням зауважень заходи банку щодо приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства / план фінансового оздоровлення.

АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у встановлений в абзаці третьому пункту 11.7 глави 11 розділу II Положення № 346 строк не подало до Національного банку доопрацьовані заходи щодо приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства з урахуванням зауважень. Водночас АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у листі від 04 вересня 2024 року № 01-1/14-1505/БТ повідомило, що на виконання Рішення № 24/1124-рк/БТ надіслало лист від 04 вересня 2024 року № 01-1/14-1501/БТ, в якому зазначено, що ведуться переговори щодо процедури приєднання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до іншого банку.

Ураховуючи неподання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” доопрацьованих заходів у встановлений строк, 30 вересня 2024 року Національний банк направив до АТ “КОМІНВЕСТБАНК” письмову вимогу від 27 вересня 2024 року № 24-0006/73765/БТ (далі – Письмова вимога) щодо подання протягом п’яти робочих днів із дня її отримання до Національного банку доопрацьованих з урахуванням наданих Рішенням № 24/1124-рк/БТ зауважень заходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” щодо приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства України.

На виконання Письмової вимоги АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у листі від 07 жовтня 2024 року № 01-1/14-1709/1/БТ повідомило про доопрацьовані заходи щодо приведення діяльності у відповідність до вимог законодавства України, якими передбачено, зокрема, здійснити достовірне відображення витрат, а також оприлюднити достовірну інформацію та звітність АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у строк до 01 листопада 2024 року. Також АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у листі зазначило, що в серпні подало до Національного банку пакет документів на погодження кандидатів на посади члена наглядової ради та члена правління та водночас зазначило про відсутність кандидатур на посаду головного ризик-менеджера (CRO) та начальника відділу внутрішнього аудиту, які відповідають кваліфікаційним вимогам та вимогам щодо бездоганної ділової репутації. АТ “КОМІНВЕСТБАНК” також зазначило, що розміщено інформацію про вакансію головного ризик-менеджера та начальника відділу внутрішнього аудиту на офіційному сайті АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, та надало відповідну інформацію Державній службі зайнятості. Щодо заходів із підвищення рівня капіталу до розміру, достатнього для покриття наявних та потенційних ризиків, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” зазначило, що кінцевим бенефіціарним власником прийнято рішення продати належний йому прямо та опосередковано пакет акцій АТ “КОМІНВЕСТБАНК” зацікавленій особі, а також про проведені переговори з керівниками іншого банку щодо питання придбання 100% акцій АТ “КОМІНВЕСТБАНК” із подальшою процедурою приєднання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до іншого банку.

Водночас за результатами аналізу файла з показниками статистичної звітності 02X “Дані про обороти та залишки на рахунках” станом на 01 листопада 2024 року, поданого АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до Національного банку відповідно до Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України в умовах особливого періоду, затверджених постановою Правління Національного банку України від 18 грудня 2018 року № 140 (зі змінами) (далі – Правила № 140), АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не визнало фактично понесені витрати за періоди, які вже минули.

АТ “КОМІНВЕСТБАНК” поінформувало (листи від 13 вересня 2024 року № 01-1/14-1576/БТ, від 15 жовтня 2024 року № 01-1/14-1745/БТ, від 15 листопада 2024 року № 01-1/14-1962/БТ та від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ) Національний банк, що з метою забезпечення функціонування належної та ефективної системи корпоративного управління, належної організації системи

внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками, підвищення атмосфери “tone at the top” на рівні вищого керівництва, забезпечення інтересів вкладників та інших кредиторів, забезпечення фінансової стійкості та стабільної діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, забезпечення дотримання вимог нормативно-правових актів Національного банку щодо бухгалтерського обліку, забезпечення достатнього рівня доходів банку з метою дотримання встановлених Національним банком пруденційних нормативів капіталу, а також подання та оприлюднення достовірної інформації та звітності, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” вжило відповідних заходів.

I. Щодо забезпечення функціонування комплексної, адекватної та ефективної системи корпоративного управління, належної організації системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” повідомило про вжиття таких заходів (лист від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ):

укомплектовано склад наглядової ради шляхом визначення трьох кандидатів на посади членів наглядової ради АТ “КОМІНВЕСТБАНК (рішення позачергових загальних зборів акціонерів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 13 листопада 2024 року № 01-24/14) та подано до Національного банку відповідні документи на погодження зазначених кандидатів (лист від 20 листопада 2024 року № 02-10/11-1993, лист від 21 листопада 2024 року № 02-10/11-2000, лист від 22 листопада 2024 року № 02-10/11-2002);

укомплектовано кваліфікованими працівниками та забезпечено функціонування другої та третьої ліній захисту шляхом визначення кандидатів на посади головного бухгалтера, начальника відділу внутрішнього аудиту, головного ризик-менеджера (рішення позачергових загальних зборів акціонерів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 31 жовтня 2024 року № 01-24/13) та подано до Національного банку відповідні документи на погодження начальника відділу внутрішнього аудиту (лист від 08 листопада 2024 року № 02-10/11-1919), головного бухгалтера (лист від 08 листопада 2024 року № 02-10/11-1920), головного ризик-менеджера (лист від 29 листопада 2024 року № 02-10/11-2055);

затверджено актуалізовані ліміти повноважень правління та комітетів правління із визначенням відповідальних осіб за дотримання лімітів повноважень під час прийняття рішень;

переглянуто / затверджено внутрішні нормативні документи, що визначають діяльність АТ “КОМІНВЕСТБАНК” з питань системи внутрішнього контролю.

Крім того, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у листі від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ зазначило, що позачерговими загальними зборами акціонерів розглядаються питання, віднесені до виключної компетенції наглядової ради та загальних зборів акціонерів. Також АТ “КОМІНВЕСТБАНК” повідомило про погодження Національним банком одного кандидата на посаду члена наглядової ради (незалежного директора) банку та іншого кандидата – на посаду члена правління.

Також у листах від 07 жовтня 2024 року № 01-1/14-1709/БТ, від 07 жовтня 2024 року № 01-1/14-1709/1/БТ АТ “КОМІНВЕСТБАНК” повідомляло Національний банк про наміри кінцевого бенефіціарного власника АТ “КОМІНВЕСТБАНК” продати належний йому прямо та опосередковано пакет акцій АТ “КОМІНВЕСТБАНК” зацікавленій особі. Водночас до Національного банку жодних офіційних повідомлень / рішень з приводу продажу / купівлі акцій банку не надходило.

Результати аналізу зазначених вище заходів свідчать про те, що на дату прийняття цього рішення склад наглядової ради АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не відповідає вимогам статті 39 Закону про банки: фактична кількість членів наглядової ради АТ “КОМІНВЕСТБАНК” становить дві особи з мінімально необхідних п’яти, із них незалежних директорів – одна особа з мінімально необхідних трьох осіб.

Необхідно зазначити, що в поданих 19 серпня 2024 року до Національного банку Заходах АТ “КОМІНВЕСТБАНК” зазначав одним із заходів подання у строк до 01 жовтня 2024 року до Національного банку пакетів документів для погодження кандидатів на посади членів наглядової ради.

Водночас пакети документів для погодження кандидатів на посади членів наглядової ради до Національного банку подані АТ “КОМІНВЕСТБАНК” 20–22 листопада 2024 року. Ураховуючи встановлену вимогами Положення про ліцензування банків, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 22 грудня 2018 року № 149 (зі змінами), процедуру прийняття Національним банком рішення щодо погодження кандидатів на посади, навіть за умови дотримання формальних вимог до професійної придатності та ділової репутації, подання зазначених вище пакетів документів не є підставою для твердження про відповідність таких кандидатів встановленим законодавством вимогам, зокрема до проведення Кваліфікаційною комісією Національного банку співбесіди та прийняття відповідного рішення Комітетом з питань нагляду.

Також необхідно зазначити про наявність Національного банку інформації, яка може негативно вплинути на прийняття Національним банком рішення щодо погодження окремих визначених на посади кандидатів.

Так, один з кандидатів на посаду члена наглядової ради (представник акціонера) з 15 вересня 2023 року до 15 березня 2024 року обіймав посаду члена правління, проте Національний банк відмовив у погодженні зазначеного кандидата на посаду члена правління зважаючи на негативні результати співбесіди (рішення Комітету з питань нагляду від 08 березня 2024 року № 24/183-рк).

Однак, незважаючи на відсутність достатньої кількості осіб у складі наглядової ради, на дату прийняття цього рішення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не призначило на посаду члена наглядової ради (незалежного директора) банку вже погодженого на посаду Національним банком кандидата (рішення Комітету з питань нагляду від 18 жовтня 2024 року № 24/1394-рк).

Крім того, слід зазначити, що в прийнятті рішень позачергових загальних зборів акціонерів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” і надалі беруть участь уповноважені представники акціонерів (дві особи), які входили до попереднього складу наглядової ради АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, щодо якої Національним банком визначено, що її колективна придатність не відповідає встановленим законодавством України вимогам, оскільки наглядовою радою АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не забезпечувалось ефективне управління та контроль за діяльністю АТ “КОМІНВЕСТБАНК” (рішення Комітету з питань нагляду від 12 грудня 2022 року № 20/1702-рк).

Продовження прийняття рішень загальними зборами акціонерів замість наглядової ради АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, у тому числі щодо суттєвих правочинів (набуття, відчуження, списання, інше вибуття майна АТ “КОМІНВЕСТБАНК” відповідно до законодавства України та статуту на суму, що перевищує 5% статутного капіталу), створює умови, що можуть перешкоджати виконанню ними своїх обов’язків незалежно та об’єктивно, а також призводити до негативного впливу на дієвість механізму стримувань і противаг, урахувуючи ризик превалювання інтересів власників АТ “КОМІНВЕСТБАНК” над інтересами самого АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, його вкладників та інших кредиторів, якщо вони не збігатимуться з їхніми інтересами.

Таким чином, відсутність достатньої кількості осіб у складі наглядової ради АТ “КОМІНВЕСТБАНК” як контролюючого органу свідчить про її нездатність належним чином виконувати визначені законодавством функції та забезпечувати організацію ефективної системи корпоративного управління, а також системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками АТ “КОМІНВЕСТБАНК”. Відповідно до вимог пункту 5 частини сьомої статті 39 Закону про банки забезпечення функціонування та контроль за ефективністю комплексної та адекватної системи внутрішнього контролю банку, у тому числі системи управління ризиками, внутрішнього аудиту, належать до виключної компетенції наглядової ради.

Відповідно до пункту 5 частини другої статті 44 Закону про банки система внутрішнього контролю банку має забезпечити, зокрема, чіткий розподіл обов’язків, функцій та повноважень між радою банку та правлінням банку, а також між підрозділами банку. Відсутність в АТ “КОМІНВЕСТБАНК” діючої наглядової ради нівелює ефективність внутрішнього контролю та призводить до порушення принципів належного управління та неможливості забезпечення стабільності фінансової установи. Це створює серйозні ризики для фінансової стабільності АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та здатності виконувати зобов’язання перед вкладниками та іншими кредиторами. В умовах таких порушень АТ “КОМІНВЕСТБАНК” фактично нездатний виконувати вимоги законодавства та Національного банку, що ставить під загрозу його подальшу діяльність і вимагає негайного реагування.

Також всупереч вимогам пункту 22 Положення № 88 та пункту 21 глави 2 розділу I Положення № 64 АТ “КОМІНВЕСТБАНК” станом на дату прийняття цього рішення не забезпечило наявності другої та третьої ліній захисту.

У поданих 19 серпня 2024 року до Національного банку Заходах АТ “КОМІНВЕСТБАНК” зазначено одним із заходів подання до 01 жовтня 2024 року до Національного банку пакетів документів для погодження кандидатів на посади головного ризик-менеджера, начальника відділу внутрішнього аудиту.

Пакети документів для погодження кандидата на посаду начальника відділу внутрішнього аудиту та кандидата на посаду головного ризик-менеджера відповідно подані 08 та 29 листопада 2024 року.

Ураховуючи встановлену вимогами Положення № 149 процедуру прийняття Національним банком рішення щодо погодження кандидатів на посади, навіть за умови дотримання формальних вимог до професійної придатності та ділової репутації, не є підставою для твердження про відповідність таких кандидатів встановленим законодавством вимогам, зокрема, до проведення Кваліфікаційною комісією Національного банку співбесіди та прийняття відповідного рішення Комітетом з питань нагляду.

Також необхідно зазначити про наявність в Національного банку інформації, яка може негативно вплинути на прийняття Національним банком рішення щодо погодження окремих визначених на зазначені посади кандидатів.

Так, кандидатом на посаду начальника відділу внутрішнього аудиту є особа, яка фактично в період із 06 січня 2023 року до цього часу продовжує виконувати обов’язки начальника відділу внутрішнього аудиту (готувала та підписувала звіти про роботу підрозділу) та не забезпечила належного виконання функцій підрозділу внутрішнього аудиту відповідно до вимог пункту 16 розділу III Положення про організацію внутрішнього аудиту в банках України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 10 травня 2016 року № 311 (зі змінами) (далі – Положення № 311).

За час роботи зазначеної особи на посаді виконуючої обов’язки начальника (з 06 липня 2022 року до 05 січня 2023 року) та головного аудитора (з 06 січня 2023 року до цього часу) відділу внутрішнього аудиту АТ “КОМІНВЕСТБАНК” службою внутрішнього аудиту, усупереч вимогам пункту 16 розділу III Положення № 311, не проводилися перевірки правильності ведення та достовірності бухгалтерського обліку, інформації, фінансової та іншої звітності, що складається банком, їх повноти та вчасності подання, у тому числі до Національного банку, органів державної влади та управління, які в межах компетенції здійснюють нагляд за діяльністю банку.

Крім того, питання перевірки процесу оцінки достатності капіталу було включено до плану роботи служби внутрішнього аудиту на січень – грудень 2024 року лише після наданих Національним банком зауважень за результатами позапланової інспекційної перевірки, проведеної Національним банком за період діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК” з 19 квітня 2021 року до 20 липня 2022 року (лист Національного банку від 18 жовтня 2022 року № 28-0011/72637/БТ). За

друге півріччя 2023 року службою внутрішнього аудиту не було проведено жодної перевірки, передбаченої вимогами Положення № 311.

Також службою внутрішнього аудиту не забезпечено дотримання вимог підпункту 3 пункту 34 розділу VII Положення № 311 у частині строків подання до Національного банку звіту про роботу підрозділу внутрішнього аудиту АТ “КОМІНВЕСТБАНК” станом на 01 січня 2024 року та плану проведення аудиторських перевірок (аудиту) на 2024 рік, а також звіту про роботу підрозділу внутрішнього аудиту АТ “КОМІНВЕСТБАНК” станом на 01 липня 2024 року. Відповідальним працівником служби внутрішнього аудиту не вжито заходів з посилення контролю за дотриманням вимог Положення № 311 після застосування Національним банком заходу впливу у вигляді письмового застереження за перше порушення (рішення Комітету з питань нагляду від 13 травня 2024 року № 24/449-рк/БТ), що призвело до аналогічного порушення у наступному звітному періоді та повторного застосування заходу впливу у вигляді письмового застереження (рішення Комітету з питань нагляду від 11 листопада 2024 року № 24/1551-рк/БТ).

Оскільки друга лінія захисту має забезпечувати впевненість керівників банку, що впроваджені першою лінією захисту заходи з контролю та управління ризиками були розроблені та функціонують належним чином, а третя лінія здійснює незалежну оцінку ефективності діяльності першої та другої ліній захисту та загальну оцінку ефективності системи внутрішнього контролю, діяльність АТ “КОМІНВЕСТБАНК” без ключових керівників цих підрозділів не забезпечує наявності належної системи внутрішнього контролю.

Отже, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” продовжує функціонувати без належної другої та третьої ліній захисту, що становить загрозу інтересам вкладників та інших кредиторів, яка, у тому числі, але не виключно, може потенційно виражатися у непередбачуваних фінансових втратах, невиявленні потенційних проблем вчасно, помилок, шахрайства тощо.

Таким чином, вжиті АТ “КОМІНВЕСТБАНК” заходи щодо укомплектування посад ключових працівників та призначення наглядової ради банку є несвоєчасними та унеможливають забезпечення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” функціонування належної та ефективної системи корпоративного управління в установленій статтею 75 Закону про банки строк в частині організації та функціонування наглядової ради як органу управління та контролю, а також забезпечення наявності та функціонування другої та третьої ліній захисту, ураховуючи встановлену вимогами Положення № 149 процедуру прийняття Національним банком рішення щодо погодження кандидатів на посади.

Незабезпечення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” укомплектованості та ефективної роботи другої і третьої ліній захисту внутрішнього контролю є порушенням вимог, визначених статтею 44 Закону про банки, яка вимагає створення комплексної, адекватної та ефективної системи внутрішнього контролю в банку. Зокрема, друга лінія захисту (підрозділ з управління ризиками та комплаєнс-

контроль) і третя лінія (підрозділ внутрішнього аудиту) повинні забезпечувати належний моніторинг і контроль за управлінням ризиками, їх вимірюванням, звітуванням та пом'якшенням. Відсутність належної взаємодії та функціонування цих ліній порушує внутрішні процеси виявлення та управління суттєвими ризиками банку, що ставить під загрозу стабільність і ефективність його діяльності та суперечить вимогам законодавства та нормативно-правових актів Національного банку щодо організації системи внутрішнього контролю.

Зазначене вище свідчить про відсутність в АТ "КОМІНВЕСТБАНК" ефективною та адекватною системи внутрішнього контролю (включаючи систему управління ризиками з дотриманням, зокрема, принципів усебічності та комплексності, ефективності, адекватності, ризик-орієнтованості, завчасності, безперервності) та, відповідно, системи корпоративного управління, що свідчить про неусунення АТ "КОМІНВЕСТБАНК" ознаки ризикової діяльності: неналежна організація системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками.

II. Щодо забезпечення достатнього рівня доходів банку з метою дотримання встановлених Національним банком пруденційних нормативів капіталу, а також подання та оприлюднення достовірної інформації та звітності АТ "КОМІНВЕСТБАНК" повідомило про вжиття таких заходів (лист від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ):

поширено щоденний контроль за боржниками в частині неухильного дотримання графіків погашення за працюючими кредитами, мировими угодами, реструктуризованими договорами та сплатою відсотків і основного боргу;

переглянуті щомісячні планові показники бізнес-підрозділів з урахуванням обмежень у діяльності, визначених Рішенням № 289-рш/БТ;

здійснено перегляд та зменшено на рівень нижче доведених Національним банком ставок процентні ставки за депозитами фізичних осіб, переглянуті (зменшені) процентні ставки на залишки за поточними рахунками суб'єктів господарювання;

погашено окремими боржниками за непрацюючими кредитами протягом серпня 2024 року 1,4 млн грн, протягом вересня 2024 року – 1,2 млн грн, протягом жовтня 2024 року – 1,0 млн грн;

АТ "КОМІНВЕСТБАНК" проводить претензійно-позовну роботу щодо стягнення заборгованості за кредитами;

закрито сім структурних підрозділів АТ "КОМІНВЕСТБАНК" зі збитковою діяльністю (Мукачівське відділення № 3, Хустське відділення № 2, Тячівське відділення № 1, Ужгородське відділення № 8, Воловецьке відділення, Львівське відділення, Одеське відділення);

передано у фінансовий лізинг непрофільний актив – нерухоме майно, розташоване за адресою: Закарпатська область, місто Мукачєво, вулиця Пряшівська-бічна, будинок 8-а, вартістю 6,4 млн грн. У результаті продажу непрофільного активу збільшився розмір регулятивного капіталу на 6,4 млн грн;

проведено переговори з метою реалізації (до 29 листопада 2024 року) непрофільного майна, а саме земельної ділянки загальною площею 1,6993 га, цільове призначення – для будівництва та обслуговування будівель торгівлі, за адресою: Ужгородський р-н, с. Соломоново, урочище “Розтиса”, за ринковою вартістю згідно з експертною оцінкою (із рецензією) у сумі 5,8 млн грн;

АТ “КОМІНВЕСТБАНК” проводить роботу щодо продажу майнових прав за кредитами (у тому числі з дисконтом до 50%) за невичерпним переліком позичальників (13 юридичних осіб 10 фізичних осіб, дві фізичні особи-підприємці);

відповідно до рішення правління АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 19 листопада 2024 року (протокол № 01-1/1-24/380) реалізовано майно АТ “КОМІНВЕСТБАНК” – нежитлове приміщення, розташоване за адресою: м. Київ, просп. Голосіївський, буд. 58а, приміщення № 23 (в літ. А), загальною площею 65,7 кв. м, за ринковою вартістю 5,58 млн грн;

рішенням позачергових загальних зборів акціонерів від 20 листопада 2024 року (протокол засідання № 01-24/15) затверджено рішення правління АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 19 листопада 2024 року (протокол засідання № 01-1/1-24/381) щодо укладення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” договору про відступлення права вимоги за договором кредитної лінії від 10 грудня 2013 року № 04-33/3л-14, укладеним із пов’язаною з АТ “КОМІНВЕСТБАНК” особою;

рішенням позачергових загальних зборів акціонерів від 28 листопада 2024 року (протокол засідання № 01-24/16) затверджено рішення правління АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 27 листопада 2024 року (протокол засідання № 01-1/1-24/387) щодо укладення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” договору купівлі-продажу нерухомого майна: адміністративної будівлі, розташованої за адресою: м. Ужгород, вул. І. Чендея (Л. Толстого), 40, загальною площею 1 878,8 кв. м, та земельної ділянки. Вартість продажу – 49,5 млн грн;

проведено передпродажну підготовку документів та укладено угоди купівлі-продажу п’яти об’єктів непрофільного майна на загальну суму 13,5 млн грн.

Водночас, незважаючи на вжиті АТ “КОМІНВЕСТБАНК” заходи з метою поліпшення фінансового стану, про які зазначено в листі АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ, надходжень АТ “КОМІНВЕСТБАНК” недостатньо для підтримання капіталу, його діяльність залишається неефективною. Так, фінансовим результатом без урахування розформування резервів є збиток у сумі 53,1 млн грн.

Значна частина перелічених АТ “КОМІНВЕСТБАНК” заходів, зокрема щодо продажу непрофільних активів загальною вартістю 19,38 млн грн, а також щодо відступлення факторинговим компаніям та іншим зацікавленим особам права вимоги за кредитами, є лише намірами та зважаючи на встановлений статтею 75 Закону про банки строк є обґрунтовані сумніви щодо фактичної реалізації АТ “КОМІНВЕСТБАНК” зазначених заходів.

Станом на 03 грудня 2024 року розмір регулятивного капіталу АТ “КОМІНВЕСТБАНК” становив 232,4 млн грн. Утримання регулятивного капіталу в межах нормативного значення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” досягало шляхом несвоєчасного визнання витрат минулих періодів та невідображення вартості втрачених активів. Регулятивний капітал збільшено до 232,5 млн грн станом на 30 листопада 2024 року за рахунок відображення результатів продажу нерухомого майна АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, який відбувся 29 листопада 2024 року.

Спостерігається негативна тенденція щодо фінансового результату АТ “КОМІНВЕСТБАНК”. Так, станом на 03 грудня 2024 року, за даними файла статистичної звітності 01X “Дані про залишки на рахунках”, фінансовим результатом діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК” є прибуток у сумі 0,15 млн грн, водночас станом на 01 серпня 2024 року фінансовим результатом діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, за даними файла статистичної звітності 02X “Дані про обороти та залишки на рахунках”, був прибуток у сумі 2,51 млн грн.

Необхідно зазначити, що, незважаючи на низьке значення регулятивного капіталу АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, розмір якого тривалий час наближався до мінімально визначеного вимогами пункту 2 розділу II Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28 серпня 2001 року № 368 (зі змінами) (далі – Інструкція № 368), а також на вимоги статті 58 Закону про банки в частині зобов’язання власників істотної участі вживати своєчасних заходів для запобігання настанню неплатоспроможності банку, акціонерами не було вжито та не заплановано заходів щодо збільшення капіталу АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, зокрема за рахунок додаткових внесків (такі наміри не задекларовані в жодних документах АТ “КОМІНВЕСТБАНК”).

Також на показники ефективності АТ “КОМІНВЕСТБАНК” негативно впливають:

низька якість активів АТ “КОМІНВЕСТБАНК”. Так, за даними файлів статистичної звітності D5X “Дані про кредити (за класифікаціями видів кредитів та контрагентів)” та 07X “Дані про цінні папери в активах банку, інвестиції в асоційовані та дочірні компанії, дебіторську заборгованість, похідні фінансові активи (за класифікаціями контрагентів і рахунків)”, частка непрацюючих активів станом на 01 листопада 2024 року становила 30,3%, або 332,7 млн грн, що негативно впливає на стан надходжень АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та підвищує ризик ліквідності. Обсяг простроченої заборгованості за кредитами станом на 03 грудня 2024 року становив 192 млн грн, або 52,7% від кредитного портфеля;

значний обсяг нарахованих несплачених процентних доходів. Так, за даними файла статистичної звітності C5X “Додаткові дані для розрахунку пруденційних нормативів”, обсяг нарахованих несплачених процентних доходів за наданими кредитами станом на 03 грудня 2024 року становив 19,1 млн грн.

Крім того, залишається не перевіреною незалежним суб’єктом аудиторської діяльності фінансова звітність АТ “КОМІНВЕСТБАНК” за 2023 рік – строк

надання послуги проведення аудиту фінансової звітності за 2023 рік тричі продовжено. Так, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” 31 жовтня 2024 року укладено додаткову угоду № 3 до договору про надання аудиторських послуг від 31 жовтня 2023 року № 232/СІ, укладеного з аудитором, про продовження строку надання послуги аудиту фінансової звітності за 2023 рік до 31 грудня 2024 року.

Зазначене свідчить про неусунення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” ознаки ризикової діяльності: недостатність доходів банку, що створює ризик майбутніх зменшення регулятивного капіталу банку та порушення встановлених Національним банком пруденційних нормативів капіталу.

ІІІ. Щодо забезпечення дотримання вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань бухгалтерського обліку АТ “КОМІНВЕСТБАНК” повідомило про вжиття таких заходів (лист від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ):

коригуючими проводками за жовтень 2024 року здійснено відображення за відповідними рахунками класу 7 “Витрати” дебіторської заборгованості на загальну суму 6,9 млн грн;

відповідно до рішення правління АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 21 листопада 2024 року (протокол № 01-1/1-24/383) АТ “КОМІНВЕСТБАНК” відобразило витрати на відповідних рахунках класу 7 “Витрати” Плану рахунків на загальну суму 38,15 млн грн.

Відповідно до листа від 19 серпня 2024 року № 01-1/14-1369/БТ АТ “КОМІНВЕСТБАНК” передбачило до 01 грудня 2024 року забезпечити відображення вартості необоротних активів, за якими АТ “КОМІНВЕСТБАНК” з метою повернення належного йому майна з незаконного володіння третіми особами подало заяви до правоохоронних органів, а також сум витрат, що належать до попередніх періодів, із відображенням за результатами проведених документальних перевірок та наданих рішень за відповідними рахунками класу 7 “Витрати” Плану рахунків, з урахуванням вимог Інструкції № 480 та Правил № 17.

Рішенням № 24/1124-рк/БТ Національний банк надав зауваження до Заходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та зазначив про необхідність до 01 вересня 2024 року усунути порушення вимог пункту 2.2 глави 2 розділу Х Інструкції № 480, пункту 19 розділу І Правил № 17 шляхом відображення фактично понесених АТ “КОМІНВЕСТБАНК” витрат за періоди, які вже минули, а також забезпечити надалі своєчасне, повне та достовірне відображення витрат звітного періоду та контроль за веденням бухгалтерського обліку та оприлюднення достовірної інформації та звітності АТ “КОМІНВЕСТБАНК”.

На виконання Письмової вимоги АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у листі від 07 жовтня 2024 року № 01-1/14-1709/1/БТ повідомило про доопрацьовані заходи щодо приведення своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства України, якими передбачено, зокрема, здійснити достовірне відображення витрат, а також оприлюднити достовірну інформацію та звітність АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до 01 листопада 2024 року.

Водночас у встановлені строки АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не забезпечило усунення порушення вимог пункту 2.2 глави 2 розділу Х Інструкції № 480, пункту 19 розділу I Правил № 17 шляхом відображення фактично понесених АТ “КОМІНВЕСТБАНК” витрат за періоди, які вже минули, що підтверджується результатами аналізу дотримання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” вимог банківського законодавства та нормативно-правових актів Національного банку з використанням статистичної звітності (файл з показниками статистичної звітності 01X “Дані про залишки на рахунках” станом на 03 грудня 2024 року), поданої АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до Національного банку відповідно до Правил № 140.

Так, як зазначалось у Рішенні № 289-рш/БТ, відповідно до протоколу засідання правління АТ “КОМІНВЕСТБАНК” від 28 грудня 2023 року № 01-1/1-23/323 за результатами інвентаризації активів та зобов’язань АТ “КОМІНВЕСТБАНК” станом на 01 листопада 2023 року виявлено, що в АТ “КОМІНВЕСТБАНК” обліковується майно до якого немає доступу чи фактична наявність якого є непідтвердженою, зокрема три легкові автомобілі: BMW X5 M50d F15, Škoda Octavia R S 2.0 TDI, Škoda Octavia A7, вартість капітальних ремонтів відчужених будівель та вартість капітальних ремонтів орендованих приміщень. Згідно з даними АТ “КОМІНВЕСТБАНК” (лист від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ) станом на 29 листопада 2024 року, а також за результатами аналізу статистичної звітності та отриманої від АТ “КОМІНВЕСТБАНК” на електронну адресу уповноваженого службовця Національного банку засобами корпоративної електронної пошти Національного банку щоденної інформації, зокрема Реєстрів документів, станом на 03 грудня 2024 року зазначене майно з балансовою вартістю 9,64 млн грн продовжує обліковуватися на балансі АТ “КОМІНВЕСТБАНК” за балансовим рахунком № 4400 “Основні засоби” та 4500 “Інші необоротні матеріальні активи”.

АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у листі від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ у черговий раз повідомило, що причиною невіднесення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” на відповідні рахунки класу 7 “Витрати” Плану рахунків вартості зазначеного, фактично втраченого, майна є звернення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до правоохоронних органів у 2020 році з метою повернення належного банку майна із незаконного володіння третіми особами.

Крім того, згідно з даними АТ “КОМІНВЕСТБАНК” (лист від 29 листопада 2024 року № 01-1/14-2064/БТ) станом на 29 листопада 2024 року, а також за результатами аналізу статистичної звітності та отриманої від АТ “КОМІНВЕСТБАНК” на електронну адресу уповноваженого службовця Національного банку засобами корпоративної електронної пошти Національного банку щоденної інформації, зокрема Реєстрів документів, станом на 03 грудня 2024 року на балансі АТ “КОМІНВЕСТБАНК” продовжує безпідставно обліковуватися вартість сплачених податків, які не віднесено на відповідні рахунки класу 7 “Витрати” Плану рахунків, зокрема:

за балансовим рахунком 3520 “Дебіторська заборгованість за податком на прибуток” починаючи з 13 серпня 2019 року обліковується дебіторська заборгованість з податку на прибуток за перше півріччя 2019 року на суму 3,13 млн грн;

за балансовим рахунком 3522 “Дебіторська заборгованість за податками та обов’язковими платежами, крім податку на прибуток” починаючи з 21 червня 2019 року обліковується дебіторська заборгованість за податком на додану вартість на суму 4,17 млн грн.

У відповідь на запит Національного банку щодо підстав обліку сплачених податків на рахунках обліку дебіторської заборгованості за податками АТ “КОМІНВЕСТБАНК” повідомлено про незавершену перевірку відповідності даних обліку, договірних умов, наявності всіх необхідних документів.

Також варто зазначити, що після отримання Рішення № 289-рш/БТ АТ “КОМІНВЕСТБАНК” і надалі не відносило на відповідні рахунки класу 7 “Витрати” Плану рахунків фактично понесені витрати за періоди, які вже минули. Ураховуючи зазначене, до АТ “КОМІНВЕСТБАНК” було направлено письмову вимогу Національного банку від 14 листопада 2024 року № 24-0006/86207/БТ щодо відображення фактично понесених витрат за періоди, які вже минули після отримання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” Рішення № 289-рш/БТ, на відповідних рахунках класу 7 “Витрати” Плану рахунків. Зазначену письмову вимогу АТ “КОМІНВЕСТБАНК” виконано, а саме відображено на рахунках обліку витрат фактично понесені витрати після отримання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” Рішення № 289-рш/БТ на загальну суму 6,89 млн грн.

Незважаючи на неодноразові вимоги Національного банку щодо відображення реального фінансового стану АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, зокрема визнання фактично понесених витрат за періоди, які вже минули (за умови відображення яких розмір регулятивного капіталу набуде значення нижче нормативного), АТ “КОМІНВЕСТБАНК” 22 листопада 2024 року частково відобразило фактично понесені витрати на загальну суму 38,15 млн грн за періоди, які вже минули, на відповідних рахунках класу 7 “Витрати” Плану рахунків лише після розформування резерву у сумі 38,15 млн грн у результаті реалізації активу шляхом відступлення 21 листопада 2024 року заборгованості за простроченим кредитом пов’язаної з АТ “КОМІНВЕСТБАНК” особи. Також АТ “КОМІНВЕСТБАНК” на запит Національного банку повідомляло, що причиною своєчасного невизнання вищезазначених витрат є незавершена перевірка відповідності даних обліку, договірних умов, наявності всіх необхідних документів.

Згідно з пунктом 4 частини другої статті 44 Закону про банки система внутрішнього контролю банку має забезпечити достовірність фінансової, управлінської, статистичної звітності банку.

Ураховуючи вищезазначене, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не забезпечило в повному обсязі усунення порушення вимог пункту 2.2 глави 2 розділу X

Інструкції № 480, пункту 19 розділу I Правил № 17 та встановлені нові факти порушення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” нормативно-правових актів Національного банку щодо бухгалтерського обліку, зокрема вимог Правил № 17 (невідображення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” фактично понесених витрат, які неправомірно обліковувалися на рахунках обліку витрат майбутніх періодів, дебіторської заборгованості та основних засобів) у період, коли АТ “КОМІНВЕСТБАНК” віднесене до категорії проблемних, що свідчить про збереження неналежної організації системи внутрішнього контролю в АТ “КОМІНВЕСТБАНК”.

Невідображення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” витрат відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку надалі призводить до оприлюднення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” недостовірної інформації про показники діяльності банку, тобто інформації, яка не відповідає дійсності, на власному вебсайті АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та формування АТ “КОМІНВЕСТБАНК” недостовірної статистичної звітності, що подається до Національного банку.

Відповідно до пункту 43 розділу VI Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13 листопада 2018 року № 120 (зі змінами) (далі – Правила № 120), дані статистичної звітності є недостовірними (неповними), тобто дані звітності не відповідають дійсності, у разі невиправлення респондентом (постачальником статистичної звітності) виявлених суттєвих помилок у строки, установлені в пункті 42 розділу VI Правил № 120.

На виконання вимог Правил № 140 АТ “КОМІНВЕСТБАНК” подає до Національного банку файли з показниками статистичної звітності, зокрема, файли 01X, С5X “Додаткові дані для розрахунку пруденційних нормативів”, 42X “Дані щодо максимального ризику на одного контрагента”, які використовуються для розрахунку пруденційних нормативів, у тому числі нормативу мінімального розміру регулятивного капіталу.

Згідно з вимогами частини другої статті 56 Закону про банки, банк зобов’язаний мати власний вебсайт та розміщувати на ньому інформацію, визначену законами, нормативно-правовими актами Національного банку.

У пункті 2 постанови Правління Національного банку України від 15 лютого 2018 року № 11 “Про встановлення переліку інформації, що підлягає обов’язковому опублікуванню банками України” (зі змінами) встановлено обов’язок для банків публікувати на сторінках власних вебсайтів у встановлені у цій постанові терміни інформацію про такі показники діяльності банків, зокрема оборотно-сальдовий баланс та значення пруденційних нормативів та лімітів відкритої валютної позиції, розрахунок яких передбачено Інструкцією № 368 та Положенням про порядок встановлення Національним банком України лімітів відкритої валютної позиції та контроль за їх

дотриманням банком, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 12 серпня 2005 року № 290 (зі змінами).

З огляду на вищезазначене, не визнаючи розміру витрат та не відображаючи реального розміру регулятивного капіталу банку, АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, перебуваючи в категорії проблемних, продовжує публікувати на власному вебсайті щомісячно оборотно-сальдовий баланс та значення пруденційних нормативів, які містять дані, що не відповідають дійсності, та щодня подає до Національного банку файли з недостовірними показниками статистичної звітності. Зазначене свідчить про продовження систематичного оприлюднення та подання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” недостовірної інформації та звітності з метою приховування його реального фінансового стану.

Оприлюднення банком недостовірної фінансової та подання статистичної звітності з недостовірними показниками свідчить про порушення вимог законодавства України щодо прозорості та точності інформації, що свідчить про системні проблеми в управлінні, фінансові зловживання. Вищевикладене може призвести до негативних наслідків для стабільності банку, його клієнтів, що потребує відповідних заходів реагування з боку Національного банку.

Особливістю побудованої в АТ “КОМІНВЕСТБАНК” системи корпоративного управління є виключна концентрація впливу власника (контролера) на діяльність банку на всіх лініях захисту. За відсутності наглядової ради як контролюючого органу (у тому числі зважаючи на непризначення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” на посаду вже погодженого 18 жовтня 2024 року Національним банком члена наглядової ради), ключових працівників, які мають забезпечувати функціонування належної системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками, та дієвого механізму стримувань і противаг, ураховуючи ризик превалювання інтересів власника (контролера) АТ “КОМІНВЕСТБАНК” над інтересами самого АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, побудована в АТ “КОМІНВЕСТБАНК” система корпоративного управління створює умови, за яких власник (контролер) має необмежений вплив на прийняття важливих для діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК” рішень, у тому числі й тих, прийняття яких належить до виключної компетенції наглядової ради, що створює загрозу для інтересів вкладників та інших кредиторів АТ “КОМІНВЕСТБАНК”.

Варто зазначити, що вжиті АТ “КОМІНВЕСТБАНК” заходи, про які зазначено в цьому рішенні, є недостатніми для формування Національним банком висновку про визнання діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК” такою, що відповідає законодавству. Вжиті АТ “КОМІНВЕСТБАНК” заходи були спрямовані виключно на формальне усунення причин, які слугували підставою для прийняття Правлінням Національного банку рішення про віднесення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до категорії проблемних, та не забезпечили приведення діяльності АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у відповідність до вимог законодавства України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, що унеможливають забезпечення функціонування в

АТ “КОМІНВЕСТБАНК” належної та ефективної системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками. Зазначене свідчить про те, що підстав для визнання діяльності банку такою, що відповідає законодавству, немає.

Факти, які свідчать про неприведення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, зафіксовано у доповідній записці Департаменту інтегрованого нагляду за банками від 04 грудня 2024 року № В/24-0008/151900/БТ.

Таким чином, АТ “КОМІНВЕСТБАНК” не привело своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку.

АТ “КОМІНВЕСТБАНК” і надалі здійснює ризикову діяльність, що становить загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, за виявленими ознаками: неналежна організація системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками, та недостатність доходів банку, що створює ризик майбутніх зменшення регулятивного капіталу банку та порушення встановлених Національним банком пруденційних нормативів капіталу, а також продовжує систематично подавати та оприлюднювати недостовірну інформацію та звітність з метою приховування реального фінансового стану банку.

Згідно зі статтею 67 Закону про банки Національний банк у межах виконання покладених на нього наглядових функцій може застосовувати професійне судження під час здійснення оцінки фінансового стану банку, ризиків, притаманних його діяльності, адекватності капіталу та ліквідності банку ризикам, на які наражається або може наражатися банк, ефективності систем управління ризиками та внутрішнього контролю, у тому числі впливу ризиків і стрес-факторів на ефективне, надійне та розсудливе управління банком, фінансову стабільність і захист інтересів вкладників та інших кредиторів банку.

Професійне судження про наявність критеріїв / підстав для застосування до АТ “КОМІНВЕСТБАНК” заходу впливу у вигляді віднесення банку до категорії неплатоспроможних сформовано Національним банком з урахуванням принципів, визначених у статті 67 Закону про банки, ураховуючи неприведення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку.

У частині дев'ятій статті 75 Закону про банки встановлено, що Національний банк має право прийняти рішення про визнання діяльності банку такою, що відповідає законодавству, або про віднесення банку до категорії неплатоспроможних у будь-який час протягом 120 днів із дня віднесення банку до категорії проблемних.

Згідно з пунктом 1 частини першої статті 76 Закону про банки Національний банк зобов'язаний прийняти рішення про віднесення банку до категорії неплатоспроможних у разі неприведення банком своєї діяльності у відповідність

із вимогами законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, після віднесення його до категорії проблемних, але не пізніше ніж через 120 днів з дня визнання його проблемним.

Зважаючи, що частина перелічених АТ “КОМІНВЕСТБАНК” заходів є лише намірами, це свідчить про неможливість фактичної реалізації АТ “КОМІНВЕСТБАНК” зазначених заходів у встановлений статтею 75 Закону про банки строк щодо приведення банком своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, після віднесення його до категорії проблемних.

Ураховуючи невиконання АТ “КОМІНВЕСТБАНК” Рішення № 289-рш/БТ, Рішення № 24/1124-рк/БТ щодо неврахування зауважень Національного банку до Заходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та неприведення Заходів АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у відповідність до вимог пункту 11.6 глави 11 розділу II Положення № 346 у встановлений у пункті 11.7 глави 11 розділу II Положення № 346 строк, продовження здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам кредиторів і вкладників, невжиття дієвих та ефективних заходів щодо поліпшення фінансового стану, зважаючи на формальний підхід для усунення причин, які слугували підставою для прийняття Правлінням Національного банку Рішення № 289-рш/БТ, та неприведення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” своєї діяльності у відповідність до вимог законодавства, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку, віднесення АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до категорії неплатоспроможних є заходом впливу, адекватним вчиненим АТ “КОМІНВЕСТБАНК” порушенням і рівню загрози інтересам вкладників та інших кредиторів АТ “КОМІНВЕСТБАНК”.

З огляду на викладене вище, з метою захисту інтересів вкладників та кредиторів АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, керуючись вимогами статей 7, 15, 55 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67, 75, 76 Закону про банки, глави 12 розділу II Положення № 346, Правління Національного банку України **вирішило:**

1. Віднести АТ “КОМІНВЕСТБАНК” до категорії неплатоспроможних.

2. Департаменту інтегрованого нагляду за банками (Андрій Котюжинський) та Департаменту ліцензування (Дарія Софіна) повідомити про прийняття цього рішення АТ “КОМІНВЕСТБАНК”, учасників АТ “КОМІНВЕСТБАНК” та Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

3. Департаменту інтегрованого нагляду за банками (Андрій Котюжинський) надіслати це рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

4. Департаменту комунікацій (Юлія Євтушенко) забезпечити оприлюднення повного тексту цього рішення з обґрунтуванням його прийняття на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку з урахуванням вимог Закону України “Про захист персональних даних” та надати для опублікування в газеті “Голос України” або “Урядовий кур’єр” інформацію про оприлюднення повного тексту цього рішення.

5. Структурним підрозділам Національного банку відповідно до своїх функціональних обов’язків отримувати звітність від АТ “КОМІНВЕСТБАНК” у встановленому Національним банком порядку.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Національного банку Дмитра Олійника та директора Департаменту інтегрованого нагляду за банками Андрія Котюжинського.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 24